Lesson B # 17

Rāmulu Gajavāḍa, Saṁskṛtam Teacher

त्वा इति प्रत्ययः tvā iti pratyayaḥ = tvā suffix

उदाहरणानि udāharaṇāni = Examples **

पीत्वा pītvā = having drunk, स्नात्वा snātvā = having bathed, क्रीडित्वा krīḍitvā = having played, चिन्तयित्वा cintayitvā = having thought,

1. महोदय मदिरां पीत्वा मन्दिरं मा गच्छ । mahodaya madirāṁ pītvā mandiraṁ mā gaccha। **Sir having drunk wine don't go to the temple.**

2. मम पिता प्रतिदिनं स्नात्वा एव ध्यानं करोति । mama pitā pratidinaṁ snātvā eva dhyānaṁ karoti। **My father having bathed (only) meditates every day.**

3. बालाः क्रीडाङ्गणे क्रीडित्वा किञ्चित् समय पर्यन्तं विश्रामं कुर्वन्ति । bālāḥ krīḍāṅgaṇe krīḍitvā kiñcit samaya paryantaṁ viśrāmaṁ kurvanti। **The boys having played in the playground rest for a while.**

4. यदा अध्यापकः छात्रं प्रश्नं पृच्छति तदा प्रश्नस्य प्रत्युत्तरं छत्रेण चिन्तयित्वा एव दातव्यम् । yadā adhyāpakaḥ chātraṁ praśnaṁ pṛcchati tadā praśnasya pratyuttaraṁ chatreṇa cintayitvā eva dātavyam। **When the teacher asks the student a question, then the question's answer should be given by the student having thought (only) should be given.**

<u>प्रश्नाः praśnāḥ = Questions</u>

अधः संस्कृतवाक्यानामनुवादम् आंग्लभाषायां लिखतु। adhaḥ saṁskṛtavākyānāmanuvādam āṅglabhāṣāyāṁ likhatu।

1. शिशुः पाञ्चालिकां दृष्ट्वा हसति। śiśuḥ pāñcālikāṁ dṛṣṭvā hasati।

2. क्रीडालुः कन्दुकं गृहीत्वा धावति। krīḍāluḥ kandukaṁ gṛhītvā dhāvati।

3. छात्रः रात्रौ पुस्तकं पठित्वा निद्रां करोति। chātraḥ rātrau pustakaṁ paṭhitvā nidrāṁ karoti।

4. भोजनं कृत्वा जीर्णार्थं किञ्चित् समय पर्यन्तं चलेत्। bhojanaṁ kṛtvā jīrṇārthaṁ Kiñcit samaya paryantaṁ calet।

5. बालः विद्यालतः गृहं गत्वा मातरं पृच्छति इति मातः भोजनं सिद्धमस्ति वा। bālaḥ vidyālataḥ gṛhaṁ gatvā mātaraṁ pṛcchati iti mātaḥ bhojanaṁ siddhamasti vā।

अधः आंग्लवाक्यानामनुवादं संस्कृते लिखतु। adhaḥ āṅglavākyānāmanuvādaṁ saṁskṛte likhatu।

6. Rāma having gone to Śabarī's. Āśrama ate fruits.
7. Govinda having read the book goes to school.
8. Hari having washed hands takes food.
9. The students having played go home.
10. Travellers having eaten food rest under the tree.
11. My father having worked in the office comes home in the evening.

क्रियापदानि kriyāpadāni , Verbs, त्वा प्रत्यय tvā pratyaya = tvā suffix (having done)

पिबति pibati = drinks, पीत्वा pītvā = having drunk, स्नाति snāti = bathes, स्नात्वा snātvā = having bathed, क्रीडति krīḍati = plays, क्रीडित्वा krīḍitvā = having played, करोति karoti = does, कुर्वन्ति kurvanti = do (*pl*), चिन्तयति cintayati = thinks, चिन्तयित्वा cintayitvā = having thought, ददाति dadāti = gives, दातव्यम् dātavyam = should be given, पश्यति paśyati = sees, दृष्ट्वा dṛṣṭvā= having seen, हसति hasati = laughs, गृह्णाति gṛhṇāti = catches, holds, गृहित्वा gṛhitvā = having held, having caught, धावति dhāvati = runs, पठति paṭhati = reads, पठित्वा paṭhitvā = having read, करोति karoti = does, कृत्वा kṛtvā = having done, चलति calati = walks, चलेत् calet = should walk, गच्छति gacchati = goes, गत्वा gatvā = having gone, पृच्छति pṛcchati = asks, प्रक्षालयति prakṣālayati = washes, प्रक्षालयित्वा prakṣālayitvā = having washed,

शब्दसंग्रहः śabdasaṅgrahaḥ = Vocabulary

महोदय mahodaya = sir, मदिरा madirā = wine, मन्दिरम् mandiramte= temple,ध्यानम् dhyānam = meditation, क्रीडाङ्गणम् krīḍāṅgaṇam playground, क्रीडाङ्गणे krīḍāṅgaṇe = in the playground, विश्रामः viśrāmaḥ = rest, अध्यापकः adhyāpakaḥ = teacher (*m*), प्रश्नः praśnaḥ = question, प्रति उत्तरम् prati uttaram (प्रत्युत्तरम्) = response, answer, शिशुः śiśuḥ =

infant, baby, पाञ्चालिका pāñcālikā = doll, क्रीडालुः krīḍāluḥ = player, कन्दुकम् kandukam = ball, रात्रिः rātriḥ = night, रात्रौ rātrau = at night, निद्रा nidrā = sleep, भोजनम् bhojanam = meals, किञ्चित् kiñcit = a little, पर्यन्तम् paryantam = until, up to, सिद्धः siddhaḥ = ready, हस्तः hastaḥ = hand, हस्तौ hastau = hands (two), पान्थः pānthaḥ = traveller, पान्थाः pānthāḥ = travellers, वृक्षः vṛkṣaḥ = tree, वृक्षस्य अधः vṛkṣasya adhaḥ = under the tree, कार्यालयम् kāryālayam = office, कार्यालये kāryālaye = in the office,

* संस्कृतभारत्याः क्रियापदानां रूपाणि कोष्टं पश्यतु। samskṛtabhāratyāḥ kriyāpadānāṁ rūpāṇi koṣṭaṁ paśyatu। Look at the saṁskṛtabhāratī verb-forms tables.

** धातवः त्वा इति प्रयययुक्तेन अव्यय रूपाणि धरयन्ति। dhātavaḥ tvā iti prayayayuktena avyaya rūpāṇi dharayanti। Verbal roots with suffix "tvā" become indeclinables.